

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Повна назва навчальної дисципліни	Інтегрований курс з фундаментальних дисциплін
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Навчально-науковий медичний інститут. Кафедра громадського здоров'я
Розробник(и)	Голубнича Вікторія Миколаївна
Рівень вищої освіти	Другий рівень вищої освіти, НРК – 7 рівень, QF-LLL – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл
Тривалість вивчення навчальної дисципліни	один семестр
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг становить 3 кред. ЄКТС, 90 год. Для денної форми навчання 20 год. становить контактна робота з викладачем (2 год. лекцій, 18 год. практичних занять), 70 год. становить самостійна робота.
Мова викладання	Англійська, українська

2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Статус дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна для освітньої програми "Медицина"
Передумови для вивчення дисципліни	Анатомія людини, Гістологія, цитологія та ембріологія, Фізіологія, Патофізіологія, Патоморфологія, Фармакологія, Біохімія, Мікробіологія, вірусологія та імунологія, Медична біологія
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета навчальної дисципліни

підготовка фахівців здатних розв'язувати складні задачі та вирішувати проблеми у сфері охорони здоров'я із формуванням і набуттям ними навичок та розуміння з фундаментальних дисциплін, а також здатних до дослідницької та інноваційної діяльності.

4. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1 Сучасні комплексні уявлення про анатомію людини, як основу діагностично-лікувальних заходів у роботі лікаря. Вступ. Топографо-анатомічні особливості опорно-рухового апарату організму людини. Спланхнологія. Будова нервової системи. Судинно-лімфатична система.
Тема 2 Сучасні комплексні уявлення про фізіологію людини, як основу діагностично-лікувальних заходів у роботі лікаря. Вступ. Збудливі структури. Гуморальна та нервова регуляція функцій організму. Фізіологія системи крові та серцево-судинної системи. Фізіологія обміну речовин, систем дихання, травлення. Фізіологія системи виділення.
Тема 3 Сучасні комплексні уявлення про гістологію та ембріологію людини, як основу для розуміння патогенетичних механізмів хвороб людини. Вступ. Тканини організму: епітеліальна, сполучна, м'язова, нервова тканини, кров та лімфа. Органи чуттів.
Тема 4 Сучасні комплексні уявлення про біохімію людини, як основу для розуміння патогенетичних механізмів хвороб людини. Вступ. Фізико-хімічні властивості білків, ліпідів, вуглеводів. Методи дослідження біохімічного складу біологічних рідин. Патологічні стани пов'язані з метаболічними порушеннями.
Тема 5 Сучасні комплексні уявлення про медичну мікробіологію, як основу для розуміння патогенетичних механізмів інфекційних хвороб людини. Вступ. Загальна будова мікроорганізмів. Імунологія. Спеціальна бактеріологія, вірусологія та мікологія. Методи діагностики інфекційних хвороб. Імунобіологічні препарати для лікування та профілактики хвороб людини.
Тема 6 Використання сучасних комплексних уявлень про потоморфологічні процеси в організмі людини в роботі лікаря. Патогенез та патологічна анатомія соматичних та інфекційних хвороб. Методи верифікації діагнозів. Особливості порушень при системних та онкологічних захворюваннях. Особливості комплексного використання лікарем знань про патоморфологію у проведенні діагностично-лікувальних заходів.
Тема 7 Сучасні комплексні уявлення про патофізіологічні процеси в організмі людини Патогенез та патологічна фізіологія соматичних та інфекційних хвороб. Методи верифікації діагнозів. Особливості порушень при системних та онкологічних захворюваннях. Особливості комплексного використання знань лікарем про патофізіологію у проведенні діагностично-лікувальних заходів.
Тема 8 Фармакотерапія в медичній практиці в сучасних умовах Вступ. Загальна фармакологія. Лікарські засоби, що впливають на функцію центральної нервової системи, аферентну та еферентну іннервацію. Фармакологія лікарських засобів, що впливають на функцію органів дихання, органів травлення, функцію нирок, серцево-судинної системи, на систему крові. Особливості комплексного використання лікарем знань про фармакологію у проведенні лікувальних заходів.

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

РН1	Уміти аналізувати клінічні дані та наявну медичну інформацію про пацієнта та використовувати здатність до абстрактного мислення та синтезу для виділення провідних клінічних синдромів та симптомів.
РН2	Уміти вчитися, оволодівати сучасними знаннями та застосовувати їх у практичних ситуаціях для виділення та ідентифікації провідних клінічних синдромів та симптомів.
РН3	Мати знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності, щодо оцінки психомоторного та фізичного розвитку пацієнта, стану органів та систем організму.
РН4	Набути здатності приймати обґрунтовані рішення; працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії для можливості проведення додаткових методів обстеження та їх оцінки.
РН5	Мати визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.
РН6	Уміти оцінювати вплив навколишнього середовища, соціально-економічних та біологічних детермінант на стан здоров'я індивідуума, сім'ї, популяції із застосуванням сучасних цифрових технологій.

6. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних результатів

Програмні результати навчання, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна.
Для спеціальності 222 Медицина:

ПР1	Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати найбільш вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз захворювання.
ПР2	Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів та систем організму, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу.
ПР3	Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні), пацієнтів із захворюваннями органів і систем організму для проведення диференційної діагностики захворювань.
ПР16	Планувати та втілювати систему санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів виникнення та розповсюдження захворювань серед населення.

ПР18	Відшукувати необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних інших джерелах, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію. Застосовувати сучасні цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення, статистичні методи аналізу даних для розв'язання складних задач охорони здоров'я.
------	--

7. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних компетентностей

Програмні компетентності, формування яких забезпечує навчальна дисципліна:
Для спеціальності 222 Медицина:

8. Види навчальних занять

Тема 1. Сучасні комплексні уявлення про анатомію людини, як основу діагностично-лікувальних заходів у роботі лікаря.	
Лк1 "Сучасні комплексні уявлення про анатомію людини, як основу діагностично-лікувальних заходів у роботі лікаря." (денна)	Роль дисципліни у підготовці лікаря. Особливості використання комплексних системних базових знань про людину у діагностиці та лікуванні захворювань.
Пр1 "Сучасні комплексні уявлення про анатомію людини, як основу діагностично-лікувальних заходів у роботі лікаря." (денна)	Вирішення практичних завдань щодо використання знань про анатомію людини у діагностиці та лікуванні захворювань.
Тема 2. Сучасні комплексні уявлення про фізіологію людини, як основу діагностично-лікувальних заходів у роботі лікаря.	
Пр2 "Сучасні комплексні уявлення про фізіологію людини, як основу діагностично-лікувальних заходів у роботі лікаря." (денна)	Вирішення практичних завдань щодо використання знань про фізіологію людини, як основу діагностично-лікувальних заходів у роботі лікаря.
Тема 3. Сучасні комплексні уявлення про гістологію та ембріологію людини, як основу для розуміння патогенетичних механізмів хвороб людини.	
Пр3 "Сучасні комплексні уявлення про гістологію та ембріологію людини, як основу для розуміння патогенетичних механізмів хвороб людини." (денна)	Вирішення практичних завдань щодо використання знань про гістологію та ембріологію людини для розуміння патогенетичних механізмів хвороб людини в роботі лікаря.
Тема 4. Сучасні комплексні уявлення про біохімію людини, як основу для розуміння патогенетичних механізмів хвороб людини.	
Пр4 "Сучасні комплексні уявлення про біохімію людини, як основу для розуміння патогенетичних механізмів хвороб людини." (денна)	Вирішення практичних завдань щодо використання знань про біохімію людини для розуміння патогенетичних механізмів хвороб людини в роботі лікаря.

Тема 5. Сучасні комплексні уявлення про медичну мікробіологію, як основу для розуміння патогенетичних механізмів інфекційних хвороб людини.
Пр5 "Сучасні комплексні уявлення про медичну мікробіологію, як основу для розуміння патогенетичних механізмів інфекційних хвороб людини." (денна) Вирішення практичних завдань щодо використання знань про медичну мікробіологію для діагностики, лікування та профілактики інфекційних хвороб людини.
Тема 6. Використання сучасних комплексних уявлень про потоморфологічні процеси в організмі людини в роботі лікаря.
Пр6 "Використання сучасних комплексних уявлень про потоморфологічні процеси в організмі людини в роботі лікаря." (денна) Вирішення практичних завдань щодо використання знань про потоморфологічні та патофізіологічні процеси в організмі людини.
Тема 7. Сучасні комплексні уявлення про патофізіологічні процеси в організмі людини
Пр7 "Сучасні комплексні уявлення про патофізіологічні процеси в організмі людини" (денна) Вирішення практичних завдань щодо використання знань про фармакологію для вибору лікувальної тактики.
Тема 8. Фармакотерапія в медичній практиці в сучасних умовах
Пр8 "Фармакотерапія в медичній практиці в сучасних умовах" (денна) Вирішення практичних завдань щодо використання знань про фармакологію для вибору лікувальної тактики.
Тема 9. Підсумковий контроль
Пр9 "Підсумковий контроль" (денна) Оцінювання отриманих знань

9. Стратегія викладання та навчання

9.1 Методи викладання та навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

МН1	Кейс-орієнтоване навчання
МН2	Електронне навчання

Під час практичних занять студенти узагальнюють знання щодо будови та функціонування людського організму та значення цих знань для діагностики та лікуванні захворювань (РН 1-3). Практичні заняття також надають студентам можливість застосовувати теоретичні знання на практичних прикладах (РН 3-6). Кейс-орієнтоване навчання передбачає визначення студентами провідних синдромів на основі вирішення клінічно-орієнтованих ситуаційних завдань (РН 1-4). Формуванню здатності приймати обґрунтовані рішення; працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії сприятиме обговорення у групі

можливих варіантів вирішення проблемної ситуації та пояснення можливих помилкових рішень (РН 4). Під час обговорення студенти набуватимуть навичок критичного ставлення до наявної інформації, синтезу та аналітичного мислення (РН1, РН5, РН 6).

Самостійна підготовка до практичних занять сприятиме формуванню м'яких навичок. Використання командної роботи формуватиме вміння працювати в команді, проводити пошук необхідної інформації в різних джерелах.

9.2 Види навчальної діяльності

НД1	Розв'язування ситуаційних задач
НД2	Електронне навчання у системах (MIX) - підготовка до ЄДКІ

10. Методи та критерії оцінювання

10.1. Критерії оцінювання

Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$170 \leq RD \leq 200$
Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$164 \leq RD < 169$
В загальному правильна робота з певною кількістю помилок	4 (добре)	$140 \leq RD < 163$
Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$127 \leq RD < 139$
Виконання задовольняє мінімальні критерії	3 (задовільно)	$120 \leq RD < 126$
Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$70 \leq RD < 119$
Необхідний повторний курс з навчальної дисципліни	2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 69$

10.2 Методи поточного формативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МФО1 Діагностичне тестування	Експрес тестування передбачає проходження студентами тестів на платформі MIX.	Проводиться на кожному практичному занятті	Студент має надати 60% правильних відповідей, для отримання мінімальної позитивної оцінки

МФО2 Самостійне виконання студентами ситуаційних вправ на практичних заняттях та їх обговорення.	Кейс-метод дозволяє розкрити та сформувати необхідні для подальшої трудової діяльності якості та здібності студентів-медиків, формує клінічне мислення, аналітичні здібності, самостійність у прийнятті рішення, комунікативність, навички роботи з достатньо великим об'ємом інформації.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Оцінка здібності студента до клінічного мислення, обґрунтування своїх рішень, чітко висловлювати свої думки, визначення рівня теоретичної підготовки, що відображається у відповідній оцінці
---	---	---	--

10.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МСО1 Оцінювання письмових робіт, опитування, тестування	Метод ефективної перевірки рівня засвоєння знань, умінь і навичок із навчальної дисципліни. Тестування дозволяє перевірити результати навчання протягом циклу та визначити рівень знань по завершенню дисципліни.	На останньому занятті	Здобувач може отримати 80 балів. Мінімальна кількість балів, яку має отримати студент - 48 балів
МСО2 Підсумковий контроль: диференційований залік (відповідно до регламенту проведення)	Включає в себе вирішення клінічних індивідуальних та групових кейсів, поточне тестування.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Проводиться на кожному занятті результат виконання НД впливає на комплексну оцінку за практичне заняття

Контрольні заходи:

	Максимальна кількість балів	Можливість перескладання з метою підвищення оцінки
Семестр викладання	200 балів	
МСО1. Оцінювання письмових робіт, опитування, тестування	120	

	Включає в себе вирішення клінічних індивідуальних та групових кейсів, поточне тестування.	120	Ні
МСО2. Підсумковий контроль: диференційований залік (відповідно до регламенту проведення)		80	
	Метод ефективної перевірки рівня засвоєння знань, умінь і навичок із навчальної дисципліни. Тестування дозволяє перевірити результати навчання протягом циклу та визначити рівень знань по завершенню дисципліни.	80	Ні

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей з кожної теми. При виконанні навчальних завдань студент може отримати оцінку: «відмінно», «добре», «задовільно» та «незадовільно». При цьому при складанні тестів ці оцінки конвертуються відповідно у 5, 4, 3 та 0 балів. При виконанні ситуаційних задач студент відповідно отримує 10, 8, 6 та 0 балів. На останньому практичному занятті обраховується загальна кількість балів отриманих впродовж вивчення дисципліни. Підсумковий контроль здійснюється на останньому практичному занятті. До підсумкового контролю допускаються усі студенти. Форма підсумкового контролю – залік, що проводиться у письмовій формі за тестовими технологіями. Кількість балів, яку може набрати студент під час складання підсумкового модульного контролю, становить від 48 до 80. Оцінка за дисципліну обчислюється, як сума балів, отриманих на практичних заняттях та балів, отриманих на підсумковому модульному контролі. Загальний бал з дисципліни не може бути більше ніж 200. У випадку незадовільного результату здобувач вищої освіти має право отримати залік на додатковому тижні, відповідно до графіка навчального процесу; підсумкова оцінка в даному випадку формується згідно положення про організацію освітнього процесу СумДУ.

11. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

11.1 Засоби навчання

ЗН1	Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережи
ЗН2	Бібліотечні фонди

11.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література	
1	Анатомія людини [Текст] : підручник : у 3-х т. Т.1 / А. С. Головацький, В. Г. Черкасов, М. Р. Сапін та ін. ; за ред.: В. Г. Черкасова, А. С. Головацького. — 9-те вид., доопрац. — Вінниця : Нова Книга, 2022. — 368 с. + Гриф МОН.
2	Фізіологія [Текст] : підручник / В. Г. Шевчук, В. М. Мороз, С. М. Белан та ін. ; за ред. В.Г. Шевчук. — 5-те вид. — Вінниця : Нова Книга, 2021. — 448 с. + Гриф МОЗ.
3	Гістологія, цитологія та ембріологія. Атлас [Текст] = Histology, Cytology and Embriology = Гистология, цитология и эмбриология : навч. посіб. / О. Ю. Степаненко, О. В. Мірошніченко, Л. О. Зайченко та ін. — 2-ге вид. — Київ : Медицина, 2020. — 152 с. + Гриф МОН.

4	Клінічна фармакологія [Текст] : навч. пос. / Є. І. Шоріков, Г. І. Шумко, О. С. Хухліна та ін. ; ред. Є. І. Шоріков. — Вінниця : Нова Книга, 2019. — 512 с.
5	Голубнича, В. М. Інтегрований курс фундаментальних дисциплін. Розділ "Мікробіологія" [Електронний ресурс] : конспект лекцій / В. М. Голубнича, Т. В. Івахнюк, Р. М. Штайнбергер. — Суми : СумДУ, 2025. — 75 с. — СС BY-NC-SA.
Допоміжна література	
1	Патологічна анатомія в питаннях і відповідях [Електронний ресурс] : навч. посіб. у 2 ч. Ч. 1 : Загальна патоморфологія / А. М. Романюк, Л. І. Карпенко, Р. А. Москаленко та ін.; за заг. ред. А. М. Романюка. — Суми : СумДУ, 2023. — 145 с.
2	Мікробіологія громадського здоров'я [Електронний ресурс] : навч. посіб. / В. М. Голубнича, Т. В. Івахнюк. — Суми : СумДУ, 2021. — 201 с.
Інформаційні ресурси в Інтернеті	
1	http://library.med.utah.edu/WebPath/webpath.html
2	http://anatomia.org.ua/
3	https://ocw.sumdu.edu.ua/content/807

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Програма навчальної дисципліни	Усього годин	Навчальна робота, аудиторних годин				Самостійна робота здобувача вищої освіти за видами, годин					
			Усього, ауд. год.	Лекцій	Практичні заняття	Лабораторні роботи	Усього, год.	Самостійне опрацювання матеріалу	Підготовка до практичних занять	Підготовка до лабораторних робіт	Підготовка до контрольних заходів	Виконання самостійних позааудиторних завдань
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
денна форма навчання												
1	Сучасні комплексні уявлення про анатомію людини, як основу діагностично-лікувальних заходів у роботі лікаря.	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
2	Сучасні комплексні уявлення про фізіологію людини, як основу діагностично-лікувальних заходів у роботі лікаря.	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
3	Сучасні комплексні уявлення про гістологію та ембріологію людини, як основу для розуміння патогенетичних механізмів хвороб людини.	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
4	Сучасні комплексні уявлення про біохімію людини, як основу для розуміння патогенетичних механізмів хвороб людини.	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
5	Сучасні комплексні уявлення про медичну мікробіологію, як основу для розуміння патогенетичних механізмів інфекційних хвороб людини.	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
6	Використання сучасних комплексних уявлень про потоморфологічні процеси в організмі людини в роботі лікаря.	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
7	Сучасні комплексні уявлення про патофізіологічні процеси в організмі людини	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
8	Фармакотерапія в медичній практиці в сучасних умовах	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
9	Підсумковий контроль	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
Контрольні заходи												
1	диференційний залік	6	0	0	0	0	6	0	0	0	6	0

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Індивідуальні завдання												
1	інші індивідуальні завдання	59	0	0	0	0	59	0	0	0	0	59
<i>Всього з навчальної дисципліни (денна форма навчання)</i>		<i>90</i>	<i>20</i>	<i>2</i>	<i>18</i>	<i>0</i>	<i>70</i>	<i>0.5</i>	<i>4.5</i>	<i>0</i>	<i>6</i>	<i>59</i>